

OBSAH

OBSAH	7
KOLEKTIV AUTORŮ	13
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	17
ÚVODEM	19
1. MANŽELSTVÍ V HISTORICKÝCH SOUVISLOSTECH	21
1.1 Právní úprava uzavírání manželství v českých zemích ve středověku a raném novověku (Normy a právní praxe moravského zemského práva)	21
1.1.1 Uzavírání manželství v raném středověku: římskoprávní tradice a křesťanství	21
1.1.2 Manželství jako smlouva podle kanonického práva	25
1.1.3 Uzavírání manželství v českých zemích ve středověku	29
1.1.4 Šlechtické sňatky a uzavírání manželství podle moravského zemského práva v předbělohorské době	34
1.2 Manželství v době osvícenského absolutismu	57
1.2.1 Důvody omezení vlivu církve od 17. století	59
1.2.2 Reformy v rodinném právu v tereziánské a josefínské době	59
1.2.3 Shrnutí sledovaného období	69
2. VÝVOJ PRÁVNÍ ÚPRAVY UZAVÍRÁNÍ MANŽELSTVÍ A VZTAHŮ MEZI MANŽELY OD O. Z. O. PO SOUČASNOST	70
2.1 Obecný zákoník občanský z roku 1811	70
2.2 Rodinné právo v právním řádu samostatného Československa	72
2.3 Uzavírání manželství v historických právních úpravách	73
2.3.1 Příprava na uzavření manželství	73
2.3.2 Překážky manželství	76
2.3.3 Uzavření manželství v užším slova smyslu	81
2.4 Shrnutí sledovaného období	84

3. VZNIK MANŽELSTVÍ	86
3.1 Úvodem	86
3.2 Druhy sňatků	88
3.2.1 Občanský sňatek	89
3.2.2 Osoba oddávajícího v případě občanského sňatku	90
3.2.3 Církevní sňatek	92
3.2.4 Osoba oddávajícího v případě církevního sňatku	93
3.3 Předoddavkové řízení	94
3.4 Místo sňatečného obřadu	95
3.5 Průběh sňatečného obřadu	96
3.6 Příjmení manželů a společných dětí	97
3.7 Další prohlášení dle § 665 OZ	99
3.8 Zvláštní způsoby uzavírání manželství	100
3.8.1 Ohrožení života snoubence (snoubenců)	100
3.8.2 Uzavření manželství mimo území ČR českými státními občany	102
3.8.3 Zmocnění při uzavírání manželství	102
3.9 Způsobilost uzavřít manželství a zákonné překážky manželství	103
3.9.1 Překážka nesvéprávnosti nezletilého	104
3.9.2 Překážka omezené svéprávnosti zletilého	106
3.9.3 Překážka dřívějšího manželství, registrovaného partnerství nebo jiného obdobného svazku uzavřeného v zahraničí	107
3.9.4 Překážka příbuzenství	108
3.9.5 Překážka závislosti postavení	109
4. MANŽELSTVÍ ZDÁNlivÉ A NEPLATNÉ	111
4.1 Úvodem	111
4.2 Neplatné manželství	112
4.3 Zdánlivé manželství	116
5. VZTAHY MEZI MANŽELY	121
5.1 Obecná východiska	121
5.2 Pojem a účel manželství	122
5.3 Právní povaha manželství	123
5.4 Manželské společenství	124
5.5 Pojem „rodinná domácnost“	125

5.5.1	Rodinná domácnost manželů	125
5.5.2	Faktická odluka manželů	126
5.5.3	Rodinná domácnost rodiny	127
5.5.4	Rodinná domácnost	127
5.5.5	Společná domácnost	127
5.6	Rovné postavení muže a ženy v manželství	128
5.6.1	Historické souvislosti	128
5.6.2	Současná právní úprava	129
5.6.3	Mezinárodní prameny rovnosti mužů a žen	130
5.7	Povinnosti a práva mezi manžely	131
5.7.1	Povaha povinností a práv manželů	131
5.7.2	Klasifikace povinností a práv mezi manžely	132
5.7.3	Katalog povinností a práv manželů	133
5.7.4	Uspokojování potřeb rodiny	142
5.7.5	Dvě domácnosti	144
5.7.6	Přispívání na náklady rodinné domácnosti při faktické odluce	144
5.7.7	Rozhodování o záležitostech rodiny	145
5.7.8	Obstarávání záležitostí rodiny	147
5.7.9	Vzájemné zastupování manželů	149
5.7.10	Výživné mezi manžely	150
5.8	Dílčí závěr	151
6.	MANŽELSKÉ MAJETKOVÉ PRÁVO	152
6.1	Úvodem k pojmu a významu manželského majetkového práva	152
6.2	Společné jmění manželů a manželské majetkové režimy	153
6.2.1	K pojmu společné jmění manželů	154
6.2.2	Zákonný majetkový režim	156
6.2.3	Majetkové režimy odlišné od zákonného režimu	161
6.2.4	Změny manželského majetkového režimu	168
6.2.5	Právní režim dluhů a ochrana třetích osob	168
6.3	Zánik a vypořádání společného jmění	171
7.	BYDLENÍ MANŽELŮ	175
7.1	Úvodem	175
7.2	Bydlení manželů za trvání manželství	178
7.3	Ochrana bydlení manželů za trvání manželství	181

7.4	Bydlení po zániku manželství	182
7.4.1	Bydlení manželů po zániku manželství smrtí	193
7.4.2	Bydlení manželů po zániku manželství rozvodem	186
8.	ZÁNİK MANŽELSTVÍ	189
8.1	Úvodem	189
8.2	Smrt	190
8.3	Prohlášení za mrtvého	191
8.4	Změna pohlaví	193
8.5	Prohlášení manželství za neplatné	194
8.6	Rozvod	195
8.6.1	Tzv. „sporný“ a „nesporný“ rozvod	198
8.6.2	Tvrdoštní klauzule	202
9.	ŘÍZENÍ VE VĚCECH MANŽELSKÝCH	206
9.1	Úvodem	206
9.2	Stručný přehled řízení	207
9.3	Řízení o rozvod manželství	214
9.4	Předběžné řízení ve věci ochrany proti domácímu násilí	217
9.5	Řízení o povolení uzavřít manželství	220
9.6	Řízení o neplatnost manželství a určení, zda tu manželství je či není	225
9.6.1	Prameny právní úpravy	225
9.6.2	Povaha řízení	225
9.6.3	Procesní subjekty	227
9.6.4	Zahájení řízení	228
9.6.5	Průběh řízení	230
9.6.6	Rozhodnutí a náklady řízení	232
9.6.7	Náprava vadných rozhodnutí	233
10.	MANŽELSTVÍ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM	235
10.1	Úvodem	235
10.2	Kolizní úprava platnosti a existence manželství	235
10.3	Reflexe mezinárodních manželství do národního práva	246
10.4	Úprava platnosti a existence manželství s mezinárodním prvkem	250
10.5	Kolizní úprava osobních a majetkových poměrů manželů v mezinárodním manželství	255

10.6 Úprava majetkových poměrů mezi manžely v manželství s mezinárodním prvkem	259
11. PRÁVNÍ ÚPRAVA MANŽELSKÉHO PRÁVA NA SLOVENSKU	265
11.1 Pojem a funkce manželství	265
11.2 Vznik manželství	266
11.2.1 Podmínky vzniku manželství	266
11.2.2 Postup před uzavřením manželství	267
11.2.3 Uzavření manželství (oddání)	269
11.3 Forma uzavření manželství	270
11.3.1 Uzavření manželství před matričním úřadem	271
11.3.2 Uzavření manželství před orgánem církve	272
11.3.3 Konzulární sňatek	274
11.3.4 Uzavření manželství zástupcem	275
11.4 Postup po uzavření manželství	276
11.5 Okolnosti vylučující uzavření manželství	277
11.5.1 Neplatné manželství	277
11.5.2 Putativní manželství	284
11.6 Zánik manželství	285
11.6.1 Zánik manželství smrtí nebo prohlášením jednoho z manželů za mrtvého	286
11.6.2 Zrušení manželství rozvodem	287
12. ŘÍZENÍ VE VĚCECH MANŽELSKÝCH VE SLOVENSKÉ REPUBLICE	289
12.1 Řízení o povolení uzavřít manželství	289
12.1.1 Procesní aspekty řízení o povolení uzavřít manželství	289
12.1.2 Příslušnost soudu k řízení o povolení uzavřít manželství	289
12.1.3 Účastníci řízení v řízení o povolení uzavřít manželství	290
12.1.4 Průběh řízení o povolení uzavřít manželství	290
12.1.5 Zvláštnosti odvolacího řízení o povolení uzavřít manželství	292
12.1.6 Řízení o povolení uzavřít manželství a mimořádné opravné prostředky	293

12.2 Neplatnost manželství	294
12.2.1 Procesní aspekty řízení o neplatnost manželství	294
12.2.2 Řízení o neplatnost manželství	295
12.2.3 Řízení o neplatnost manželství a mimořádné opravné prostředky	304
12.2.4 Řízení o neplatnost manželství a úprava práv a povinností k nezletilým dětem	306
12.3 Neexistence manželství	311
12.3.1 Procesní aspekty řízení o určení, že manželství nevzniklo	311
ZÁVĚR	313
SUMMARY	316
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	319
Monografie, učebnice, komentáře	319
Články, příspěvky ve sbornících	325
Judikatura	330
Prameny	331
Internetové zdroje	334